І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА ŠVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII Ч. 140. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го ЛИПНЯ (JULY) 1960 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 140. VOL. LXVII.

В ПОНЕДІЛОК ПОЧИНАЄТЬСЯ РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ В ШИКАГО

ПЛЯТФОРМОВА КОМІСІЯ СТАРАЄТЬСЯ ВДОВОЛИТИ ПЛЯТФОРМОЮ РОКЕФЕЛЛЕРА; НІКСОН ЗА СИЛЬНУ ОБОРОНУ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ; СПРАВА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА ЩЕ НЕ Є ВИРІШЕНА.

Шикаґо. — В понеділок 25-го липня ц. р. починається в Шикаґо Республіканська Номінаційна Конвенція. Підготовчі праці до неї йдуть повною парою, найбільше труду має Плятформова Комісія, яка своєю плятформою хотіла б вдоволити нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера, щоб тим способом не допустити до розбиття сильної делеґації з Ню Йорку, яка матиме 45 голосів-електорів при виборах президента восени цього року. Віце - президент Ричард Ніксон вніс до Плятформової Комісії сильний пункт про оборону громадянських прав, який задоволив негритянських представників. Справа кандидата на віце - президента ще не є вирішена, між найповажнішими кандидатами згадують амбасадора до ОН Генрі Кебота Ладжа, секретаря внутрішніх справ Фреда А. Сітона і голову Республіканського Крайового Комітету Трастона Б. Мортона, але всі вони ще не заявили, чи погоджуються прийняти номінацію, коли б на Конвенції їм її запропонували. В політичних колах певні того, що Ніксон здобуде вже в першому голосуванні номінацію, хоч провідники Конвенції заявляють, що можуть бути і інші кандидати на цей пост. Рокефеллер заявляє далі, що він не кандидує, але прийняв би номінацію, коли б її йому запропонували. Він вперто повторяє свої давніші заяви, що не є заінтересований в кандидатурі на віце - президента. До Шикаґо прибув уже давній противник Ніксона филаделфійський адвокат Гаролд Е. Стассен, який заявив, що він буде вести пропаґанду за найменування Рокефеллера, який, на його думку, може легше перемогти демократичного кандидата Кеннеді, як це міг бо зробити Ніксон, який не є в силі здобути голоси невтральних виборців, які, звичайно, вирішують перемогу у президентських виборах. Справа кандидата на віце - президента є дуже важна, бо Ніксон, якщо стане президентом, обіцяє дати своєму заступникові ще більші права, ніж це зробив президент Айзенгавер із ним. Пресовий секретар Ніксона Герберт Дж. Кляйн сказав: „Ніксон хотів би мати такого віце- президента, який міг би якнайтісніше з ним співпрацювати, хоч це зовсім не значить, що віце - президент мусів би у всьому оглядатися на президента". Кляйн заявив, що губернатор Рокефеллер відповідає якнайкраще вимогам Ніксона. Пресовий секретар Ніксона сказав, що він знає про заяву Рокефеллера, який не погоджується бути кандидатом на друге становище на республіканському виборчому списку. Колишній голова Республіканського Крайового Комітету Лїонард В. Голл заявив, що треба за всяку ціну дбати про те, щоб сильна 45-членна група нюйоркських електорів в цілості голосувала на Ніксона. Сенатор Джан Шерман Купер, який очолює резолюційну комісій, дбає про те, щоб плятформа партії вдоволила нюйоркського губернатора. Купер вже конферував із Рокефеллером, щоб пізнати його бажання щодо виборчої плятформи, і то у внутрішній і закордонній політиці. Також і голова Плятформової Комісії Чарлз Г. Персі постійно конферує з прихильниками Рокефеллера. 38-літній губернатор з Ореґону Марк О. Гетфілд вибраний на номінатора Ніксона на кандидата на президента. Але прихильники Рокефеллера не є вповні вдоволені з виборчої плятформи, тому ще не є відоме, що зробить сам Рокефеллер, який в суботу 23-го липня має прибути до Шикаґо. Тимчасом предсідники 10-ох південних стейтів, які не є вдоволені з сильної демократичної плятформи в справі громадянських прав, напирають на республіканців, щоб вони злагіднили свою плятформу в цій справі, і тим способом вможливили південним виборцям голосувати на республіканців. Журналісти підкресляють, що Республіканська Конвенція дуже добре зорганізована, і що її провід коректно відноситься до всіх, стараючись, щоб на Конвенції була якнайбільша гармонія.

ЗДА виграють змагання з СССР у продукції керованих ракет

Вашинґтон. — Журналіст Рей Кромлі вмістив статтю в часописах, які користають із пресової служби „Нюзпейпер Ентерпрайс Асошієйшен", в якій стверджує, що найновіші американські успіхи в ділянці продукції керованих ракет вже тепер доводять, що ЗДА виграють змагання з СССР в продукції ракет, і вже незабаром вестимуть перед в цьому роді зброї. Ракета „Мінютмен", яка мала бути готова в числі трьох штук в половині 1963-го року, буде готова вже в 1962 році, і то в кількості 75 штук, а в половині 1963 року цих ракет буде коло 200. Нововипущені балістичні ракети „Поляріс" вже восени цього року будуть готові до оперативного вжитку. При кінці 1962 року ЗДА матимуть понад 300 далекосяжних ракет, а СССР в тому часі матиме їх менше. В половині 1963-го року ЗДА матимуть коло 600 цих ракет, а Совєти будуть вже тоді далеко позаду від цієї країни.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер**, який відпочиває в Нюпорті, Ровд Айленд, працює над промовою, яку має виголосити на Конвенції в Шикаґо, а у вільному часі грає в ґольфа. З Шикаґа Айзенгавер разом із дружиною має полетіти до Денверу в Колорадо, де живе старенька хвора мати пані Айзенгавер. Перед 8-им серпня Айзенгавер має бути у Вашинґтоні бо тоді почнеться праця Конґресу.

● **Новий голова** Демократичного Крайового Комітету сенатор із Вашинґтону Генрі М. Джексон заявив на пресовій конференції, що демократам легше можна буде перемогти республіканського кандидата Ричарда М. Ніксона ніж тоді, коли від республіканців був би кандидатом губернатор Нелсон А. Рокефеллер, який міг би дістати голоси незалежних виборців.

● **Державний департамент** заявляє, що ЗДА не дадуть Західній Німеччині керовані ракети, але одночасно стверджує, що Америка не боїться СССР і передасть цю зброю країнам, що є членами Північно - Атлантійського Пакту (НАТО).

● **Колишній президент** Герберт Гувер, який 10-го серпня відзначуватиме 86-роковини з дня народження, в дні 20 липня відкрив у Сан Франсіско новий Хлоп'ячий Клюб. Гувер казав під час відкриття, що хлоп'ячі клюбі мають велике завдання перед собою, бо вони виховують молодь та зберігають її від того, щоб не попали до злочинних незаконних організацій так званих ґенґів.

● **Колишній** нюйоркський губернатор Томас Е. Дюї буде присутній на Республіканській Номінаційній Конвенції в Шикаґо і буде промовляти в середу 27-го липня. Він буде там як почесний гість, а не як делеґат на конвенцію. Дюї заповів, що він підтримує Ніксона, але це сталося ще тоді, коли Рокефеллер казав, що він зовсім не поїде на конвенцію і не буде кандидувати.

АЙЗЕНГАВЕР ВИМАГАЄ НЕГАЙНОГО СКЛИКАННЯ КОМІСІЇ ОН ДЛЯ СПРАВ РОЗЗБРОЄННЯ

Нюпорт, Р. Ай. — Президент Айзенгавер доручив амбасадорові ЗДА до Об'єднаних Націй Генрі Кебот Ладжові повести на терені Об'єднаних Націй заходи для по змозі якнайскорішого скликання Комісії ОН для справ роззброєння, щоб і Америка й інші країни світу могли продовжувати свої намагання для зредукування загрози і риску війни з допомогою поступового роззброєння. Виконуючи доручення Президента, Ладж звернувся в цій справі з окремим листом до Генерального Секретаря ОН Даґа Гаммершилда, переданим у п'ятницю дня 22-го липня ц. р. У заяві опублікованій своєю канцелярією в Нюпорті, през. Айзенгавер ствердив, що скликання Комісії Роззброєння ОН є імперативною вимогою теперішнього часу „з огляду на раптове зірвання Совєтським Союзом конференції десяти держав для справ атомового роззброєння в Женеві, внаслідок чого п'ять держав комуністичного бльоку покинуло цю конференцію". Пресовий секретар Білого Дому - Джеймс Гаґерті, передаючи заяву през. Айзенгавера до опублікування, поінформував журналістів, що скликання роззброєневої комісії ОН малє б відбутися вже в найближчих тижнях. Згідно із заявою през. Айзенгавера, започаткування сесії цієї комісії є конечне, бо після всіх безуспішних заходів і звернень в цій справі ЗДА до Совєтського Союзу сьогодні немає ніяких виглядів на те, щоб женевська конференція була відновлена. Тому теж ініціятиву в цьому напрямку мусять перейняти Об'єднані Нації, до компетенції яких — згідно з Хартією ОН — належить справа роззброєння.

Ніксон має до вибору трьох кандидатів на віце-президента

Шикаґо. — Один із приятелів віце-президента Ричарда М. Ніксона заявляє, що є численні особи, які прийняли б номінацію на віце-президента, але сам Ніксон обмежив те число осіб, з яких конвенція повинна когось найменувати на віце-президентського кандидата до таких трьох осіб: 58-річний амбасадор до ОН Генрі Кебот Ладж, 52-річний голова Республіканського Крайового Комітету сенатор із Кентаки Трастон Б. Мортон і 48-річний секретар внутрішніх справ Фред А. Сітон. Крім того згадують ще коло шістьох інших можливих кандидатів, але сам Ніксон не бере їх в рахубу. Повідомляють також, що Ніксон вже вибрав собі ореґонського губернатора Марка О. Гетфілка на того, хто має зголосити його кандидатуру на конвенції. Колишній голова Республіканського Крайового Комітету Ліонард В. Голл з Ойстер Бей на Лонґ Айленді коло Ню Йорку заявив на пресовій конференції, що Ніксон має запевнену номінацію вже в першому голосуванні, і тому дивною є надія прихильників Рокефеллера, що їм вдасться припинити перемогу Ніксона вже на початку Конвенції, а тоді Рокефеллер мав би шанси на виграну та здобути номінацію. Голл гадає, що Ніксон вже в першому голосуванні матиме понад 1,000 голосів на всіх 1,331, і тому ніяк не можна передбачати, щоб Рокефеллерові прихильники могли діждатися другого голосування.

Д-р Мілтон Айзенгавер відмовився очолити рух за найменування Рокефеллера

Ню Йорк. — Голова Крайового Комітету за найменування нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера на президентського кандидата Джек Барнс повідомив, що брат Президента д-р Мілтон Айзенгавер, який є президентом університету ім. Джана Гопкінса, відмовився очолити рух за найменування Рокефеллера на кандидата. Барнс звернувся до д-ра Мілтона Айзенгавера тому, що той співпрацював разом із Рокефеллером в Президентському Комітеті для Реорганізації Уряду, де мав нагоду пізнати нюйоркського губернатора, який також працював в тому Комітеті. Д-р Айзенгавер заявив, що він „притримається своєї твердої засади не вмішуватись до партійної політичної діяльности.

Секретар скарбу домагається в плятформі пункту про стабілізацію доляра

Шикаґо. — Секретар скарбу Р. Андерсон виступав у Шикаґо перед плятформовою комісією і домагався, щоб республіканці включили до своєї виборчої програми пункт про запевнення, що буде і надалі збережена фінансова відповідальність, це значить, що уряд буде поборювати інфляційні проєкти демократів, які хотіли б збільшувати федеральні видатки і тим способом розбудовувати економіку. Секретар скарбу Андерсон казав: „забезпечення політичної волі іде разом із забезпеченням добробуту". Коли не буде стабільного доляра, то не можна буде калькулювати коштів, робити на довшу мету фінансові зобов'язання, поширювати підприємства, будувати нові доми, одним словом, не можна буде запевнити людині добробут". Андерсон виступив проти тих, які не турбуються інфляцією доляра, і які кажуть зменшувати відсотки від позичок, щоб був дешевий кредит, і щоб підприємці мали капітал на ведення і розбудову своїх бизнесів. Андерсон мав на думці демократів, які закидають урядові, що, збільшенням відсоткової стопи, припинює розвиток економіки. Секретар скарбу твердить, що ЗДА мусять зберегти твердий доляр, бо цього вимагає не тільки добро цієї країни, але воно потрібне і для вільного світу, провідником якого є ЗДА.

На секретаря підготовчої комісії Вселенського Собору найменовано о. д-ра А. Великого

Рим. — Згідно з повідомленням Ватиканського радіо Папа Іван XXIII найменував на секретаря Підготовної Комісії для скликання майбутнього Вселенського Собору відомого українського науковця і члена Чина св. Василія Великого о. проф. д-ра Атанасія Великого. Під сучасну пору о. д-р А. Великий є віцеректором Понтіфікальної Колеґії ім. св. Йосафата в Римі і головним редактором Видавничої Комісії Василіянського Чину, яка видала досі 25 томів матеріялів до історії Церкви в Україні, основаних на джерелах і документах, які зберігаються у ватиканських архівах. Водночас із цим о. д-р Великий є автором багатьох наукових праць з історії української церкви. Головою комісії для підготовки Вселенського Собору є кардинал Амлєто Чіконьяні, секретар Конґреґації для Східних Церков і донедавній делеґат Ватикану у Вашинґтоні.

● **Нюйоркська телевізійна станція WNBC** передавала в п'ятницю дня 22 липня ц. р., о год. 9-ій рано у рямцях програми „Гаймом" виступ відомого українського пасічника і власника книгарні „Сурма" п. Мирона Сурмача про бджільництво. Виступ був ілюстрований показом життя бджіл у вулику.

ЗДА ТАВРУЮТЬ СОВЄТСЬКІ ПОГРОЗИ, ЯК „ЛЕГКОДУШНУ БЕЗВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ"

ГЕРТЕР УВАЖАЄ ЗА БЛЕФ ПОГРОЖУВАННЯ СОВЄТІВ, ЩО ВОНИ ВИШЛЮТЬ ВІЙСЬКА ДО КОНҐА

Крістіян А. Гертер

Вашинґтон. — Державний секретар Крістіян Гертер на своїй пресовій конференції в минулий четвер 21-го липня ц. р. назвав „легкодушною безвідповідальністю" заяви і погрози большевицьких головачів, „без уваги на те, чи вони (большевики) задумують переводити їх в діло, чи ні". Гертер з обуренням говорив про те, що представник Совєтів спершу сам голосував — разом з усіми іншими членами Ради Безпеки — за резолюцію Ради з 14-го ц. м. про вислання міжнародних військ до Конґа і погодився, що ніхто з великодержав не має посилати туди своїх вояків, а потім Хрущов заявив, що СССР готов післати до Конґа своє військо, якщо конґолійський уряд звернеться з таким закликом. Державний секретар підтримав заяву Кебота Ладжа, що ЗДА всіми способами, разом з іншими членами Об'єднаних Націй протиставляться намаганню Совєтів перевести в Конґо збройну інтервенцію. Однак Гертер висловив переконання, що Совєти цього не зроблять та не захочуть явно виступити проти цілих Об'єднаних Націй. Запитаний, чи не думає він, що погрожування Москви військовою інтервенцією в Конґа є блефом, Гертер відповів: „Думаю, що це правильний здогад". Гертер навів докладно, яку велику допомогу дали вже ЗДА Об'єднаним Націям в їх намаганні завести в Конґо лад. Американські транспортні літаки перевезли туди вже 3,500 чужих вояків і 300 тонн виряду та до кінця тижня перевезуть ще 2,000 вояків і дальших 100 тонн виряду. Вони зробили до цього часу 125 летів. ЗДА переслали літаками власних 400 тонн харчів і наплив американських харчів до Конґа йде днем і ніччю. Американський уряд дуже рішуче відповів на закид Хрущова, наче б ЗДА післали були до Конґа своє військо і на його домагання негайно відкликати відтіль американських вояків. Коротка офіційна американська нота, яку передано совєтському амбасадорові, стверджує, що ЗДА не післали до Конґа найменшого бойового з'єднання, а єдиними вояками, які там є, це летунські техніки, потрібні для впорядкування великого руху американських транспортних літаків на службі Об'єднаних Націй. ЗДА стверджують, що ті американські техніки будуть знаходитись в Конґо до того часу, поки вони будуть там потрібні. Американська заява, яку відчитав державний секретар, вважає, що Совєти свідомо стараються шкодити місії ОН в Конґо.

Об'єднані Нації будуть знову займатися справою Альжиру

Об'єднані Нації. — Бльок 25-х азійсько-африканських держав в Об'єднаних Націях зголосив до Генерального Секретаріяту ОН нову скаргу проти Франції у справі Альжиру, домагаючись поставити цю справу на денний порядок найближчої осінньої сесії Генеральної Асаблеї. Цим разом азійсько-африканські держави таврують труднощі, що їх Франція ставить для безпосередніх переговорів з мусульманськими націоналістами з Альжиру, готовими до таких переговорів. В передступних переговорах французький уряд буцім-то поставив такі передумови, що альжирські делеґати не мали б найменшої свободи рухів у Франції та зокрема не мали б права скомунікуватись з альжирсько-мусульманськими лідерами, які перебувають у французькій в'язниці. Внаслідку умов, що їх ставлять французи та що їх не можуть прийняти арабські лідери з закордонно-революційного уряду Альжиру, продовжуються бої в Альжирі з давньою натугою.

Англійський парлямент затверджує оборонну політику у союзі з ЗДА

Лондон. — Англія опинилась би у „фатальній ситуації, якщо захотіла б достосовувати свою оборонну політику раз до гніву, то знову до усмішки Хрущова" — заявив у палаті громад англійський секретар оборони, себто віце-міністер військових справ Крістофер Сомс. Він боронив англійську оборонну політику, базовану на тісному союзі з Америкою, що зокрема признає Америці на терені Англії військово-летунські бази. Соціялістична опозиція віддавна атакує американські бази в Англії, вказуючи на ніби-то небезпеку, що погрожує Англії від Совєтів, внаслідку дій американських літаків і ракет з англійської території. В минулу середу згадана англійська опозиція критикувала замовлення, зроблене в Америці на ракети „Скайболт", що знаходяться щойно в експериментальній стадії. Англійські соціялісти використовували у своїх промовах протест, що його совєтський амбасадор Александер Солдатов заклав перед міністром закордонних справ Ллойдом проти здогадної доставки Америкою Західній Німеччині ракет „Поляріс". Англійський міністер оборони Герολд Воткінсон боронив умову, що він її зробив під час свого недавнього перебування в ЗДА щодо розвитку і продукції ракети „Скайболт". Щодо американських ракет для Німеччини, то ракетна й атомова зброя на европейському континенті знаходиться в рямцях НАТО під безпосередньою контролею ЗДА.

Президент Ливану спершу зрікся, потім відкликав резиґнацію

Бейрут. — Президент Ливанської республіки генерал Фуад Шегаб заскочив власний і закордонний політичний світ несподіваним проголошенням резиґнації з президентури. Він подав за причину ніби-то виконання вже своєї пацифікаційної місії, яку перейняв два роки тому, коли-то його вибір на президента закінчив тодішню громадянську війну, яка спонукала ЗДА до військової інтервенції. Однак того самого дня Шегаб відкликав своє зречення, дармащо спершу відмовився прийняти петицію від парляменту в цій справі. Після того, як радіо проголосило остаточне рішення Шегаба, в парляменті спалено листа Шегаба з резиґнацією, — наче б того листа ніколи не було.

ОН ПІДТРИМУЮТЬ ЗАХОДИ ГАММЕРШИЛДА В СПРАВІ КОНҐА

Об'єднані Нації. — Цейльон і Тунізія зголосили в четвер 21 липня ц.р. на Раді Безпеки Об'єднаних Націй резолюцію, в якій схвалюється звідомлення генерального секретаря Гаммершилда про заходи ОН задля заведення ладу в Конґо, підтримується його рекомендації та дається йому повновласті для дальшої акції. Одно речення в тій резолюції „закликає уряд Бельгії здійснити швидко резолюцію Ради Безпеки з 14 липня про відкликання її (Бельгії) військ й уповажнює генерального секретаря прийняти всі заходи в цій справі". Таким чином ця резолюція не ставить Бельгії ніякого ультимативного терміну, як це робила резолюція Совєтів, ані не вживає терміну „аґресор" під адресою Бельгії. В дальшій частині резолюція Цейльону і Тунізії закликає всі держави стриматись від усякої акції, яка підривала б територіяльну непорушність і державну самостійність Конґа. Генеральний секретар ОН має вневдовзі знову скласти звіт Раді Безпеки про дальший хід справ в Конґо. Тому, що ЗДА заявили готовість голосувати за тією резолюцією, то її прийняття запевнене. Рада Безпеки рішила продовжувати свої наради без уваги на вістку з Конґа, що його прем'єр Патріс Люмумба хоче прилетіти до Ню Йорку, щоб особисто представити справу Конґа. Він висловив бажання, щоб Рада Безпеки стрималась з остаточним рішенням до часу його приїзду. Однак тому, що на суботу заповів свій відлет з Ню Йорку до Конґа генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд, а також, мабуть, тому, що змінливістю своїх різних заяв і взагалі своїм поведенням за останніх три тижні Люмумба не здобув собі в міжнародних колах великого авторитету, члени Ради Безпеки перевели в четвер засідання і заповіли його продовження на п'ятницю. У самому Конґо названий прем'єр Люмумба представив парляментові на письмі раніше вже сформульовану плятформу уряду. Цікаво, що заповідається там пред'явлення парляментові до затвердження договору приязни між Конґо і Бельгією з 29 червня ц. р. та не згадується ні словом про зірвання взаємин з Бельгією, що його проголосив був Люмумба, як ніби рішення конґолійського уряду. Так само у тій декларації уряду говориться про потребу тісної дальшої співпраці з Бельгією в ділянці технічної допомоги.

— Марокканський відділ війська зайняв порт в Матаді, що був в руках збунтованих конґолійських військ. Перебрання порту марокканцями відбулось мирно, ба навіть з парадою. Це головний порт в Конґо. На летовище в столиці Конґа Леопольдвілі прилетіли перші чотири совєтські літаки типу „Ільюшин", привізши 450 ґанських вояків, 2 тонни цукру і дещо спорошкованого молока. Це покищо все, що дали большевики, які гучно заповіли були 10.000 тонн харчів. До минулого четверга до Конґа прибуло 5.500 чужоземних вояків під прапорами Об'єднаних Націй. Настав спокій по містах і тих більших оселях, де стаціоновані з'єднання Об'єднаних Націй, але нема ще зв'язку з віддаленими місцевостями й оселями. Погіршилась теж харчова і санітарна ситуація. Припинення після від'їзду бельгійських фахівців фільтрування води погрожує викликанням заразливих недуг. Скупість харчів дійшла до того жалюгідного ступня, що можна було бачити в Леопольдвіллі, як бідні люди шукають по смітниках решток харчів. В столиці Конґа є 70.000 безробітних, а уряд не має грошей ані на виплату платень ані на допомогу безробітним. Прем'єр Люмумба, як повідомляють західні звітодавці, одверто заявив, що „тепер час на жалобу, а не на урядову програму". Західня преса передбачає швидку кризу уряду в державі, яка зараз в перших тижнях свого існування покотилась до хаосу.

ЗДА продадуть Польщі харчові продукти на суму 130 мільйонів долярів

Вашинґтон. — У висліді переведених переговорів між ЗДА і Польщею американський уряд погодився продати Польщі дальшу партію харчових та інших продуктів із харчової надвишки ЗДА на суму 130,000,000 долярів. Із цим кількість проданих Польщі товарів, в чотирьох роках збільшиться до вартости 426 мільйонів долярів. У зв'язку із уділенням цієї нової позички для Польщі повідомляють, що тиждень тому була підписана між ЗДА і Польщею домова, в якій Польща зобов'язалася сплатити протягом 25 літ американським громадянам 40 мільйонів долярів, як рекомпенсату за майно сконфісковане Польщею після Другої Світової Війни. В справі цих претенсій американських громадян до Польщі велися вже довгі переговори між ЗДА і Польщею і підписана востаннє домова в цій справі вможливила дальше продавання американських харчових продуктів Польщі, тим більше, що така вимога була застережена спеціяльно у схваленому Конґресом Публічному Законі 480. Одержані від ЗДА харчі Польща сплачуватиме злотими. Головними позиціями в останній трансакції є пшениця і бавовна, що їх купує Польща на суму 89,500,000 дол. На решту складаються олії, кукурудза, порошковане молоко та ін.

У СВІТІ

● **„Совєтская Россія"** повела кампанію проти „шпигунів"-туристів, які ніби масово приїздять до Совєтів. Цей московський щоденник перестерігає підсовєтських громадян, щоб вони були обережні з закордонними туристами і не подавали їм ніяких інформацій, що їх використовується для шпигунських цілей.

● **Томас Канза**, представник Конґа на засіданні Ради Безпеки Об'єднаних Націй в цьому тижні, має 27 років і є першим конґолійським мурином, який дістав у Бельгії університетську освіту. Він говорить плавко англійською і французькою мовами. В його товаристві приїхав секретар конґолійського міністерства закордонних справ Андре Манді, який має 19 літ.

● **Комуно - китайський уряд** видав дві візи двом американцям: 70-літньому емеритованому суддеві Вільямові Вальшеві, який іде відвідати свого брата, єпископа Вальша, що сидить в комуно - китайській в'язниці від 1951 року, — і пані Марі Довні, яка іде відвідати свого сина, американського летуна, що його китайські комуністи засудили в 1954 році на 20 років в'язниці за „шпигунство".

● **В Єрусалимі** арештовано професора фізики в Ізраїльському Технологічному Інституті, Курта Зітте, під закидом шпигунства в користь Совєтів. Зітте був професором в університеті в Сиракюзах, ЗДА, потім професором в Менчестері в Англії. За останньої війни був в кацеті в Німеччині, потім їздив на наукові конференції до Москви, де його звербували на шпигунську роботу.

● **6-х держав Спільного Господарського Ринку, — Франція**, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ, — які нараджувались цього тижня в Брюсселі, дістали просьбу від державного секретаря Гертера, щоб цей господарський бльок стримався з наложенням високого мита на тютюн і цигарки. Зате Греція хоче, щоб її тютюневий промисл включити до торгівлі Спільного Господарського Ринку з високими митами на американські цигарки в Европі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

На грані війни

Майже 15 років „холодної війни", в яку перетворилися відносини між коньюнктуральними союзниками другої світової війни — західніми демократіями і рабовласницьким совєтським бльоком, це навіть у світовій історії досить довгий період, щоб „призвичаїтися" до всіляких загрозливих явищ і трактувати їх як буденні. Свою заслугу має в цьому й пропаґанда, і інші обставини. Це ж бо цілком природньо, що коли про можливість і загрозу війни говорять 15 років, а тієї війни нема, то таку загрозу легковажать. З другого боку, з усякого роду вищих і найвищих „рівнів" стільки наговорено про бажання миру, про можливість співіснування та про загальний страх перед війною в атомовій добі масового знищення, що людина мимоволі приходить до більше чи менше свідомого висновку, що хіба останній „варіят" в таких обставинах пустився б на нову воєнну авантюру.

Тим часом, такі варіяти існують і існуватимуть доти, аж поки людство не позбудеться диктатур. Немає бо сумніву, що народи війни не бажають і її бояться, але диктатори тому й диктатори, що з народом не рахуються. Гітлер і передісторія другої світової війни ще всім у свіжій пам'яті.

На велику загрозу нового воєнного катаклізму вказують всілякі події кожного дня, а в останньому часі на неї звернули особливу увагу виразники урядової політики двох західніх великодержав: англійський прем'єр Мекміллен і американський державний секретар Гертер. Перший з них у листі до Хрущова звертає цьому диктаторові увагу на те, що його непогамованість у закордонній політиці може привести до критичної воєнної ситуації внаслідок „помилкових розрахунків або нещасливого випадку". А державний секретар Гертер поінформував американський нарід, що уряд З'єдинених Держав „дуже серйозно трактує" і „дуже серйозно студіює провокативні акції і виступи" Совєтського Союзу супроти ЗДА впродовж останніх двох місяців.

Реєстр таких „провокативних акцій", що про них згадує Гертер, і „помилкових розрахунків та нещасливих випадків", проти яких перестерігає Мекміллен, дуже великий навіть за останній час. Поминаючи безліч образливих виступів Хрущова проти ЗДА і їх керівників, поминаючи те, що на міжнародному форумі він поводиться так, ніби цілий світ є якимось затурканим і стероризованим совєтським колгоспом, таких його безпосередніх погроз, як бомбардування Америки далекосяжними ракетами в „обороні" Куби аж ніяк не можна легковажити. Правду кажучи, З'єдинені Держави мали б повне моральне право застосувати до цього засаду своїх піонерських часів, що „житиме той, хто скорше вистрелить". Саме такий „помилковий розрахунок" Хрущова, його розрахунок на те, що в міжнародній політиці він може поводитися так само безкарно, як поводиться у своїй власній диктатурі, міг мати на думці прем'єр Мекміллен. Погрози Хрущова мусять бути також предметом „серйозного трактування" і „серйозних студій" збоку американського уряду, про що згадує Гертер.

Президент Айзенгавер, відповідаючи свого часу на заяву Хрущова „ми вас поховаємо", пригадував „іншого диктатора, що називався Гітлер" і що навіть написав ґрубу книжку про те, як він це думає зробити. Айзенгавер тоді сказав, що Америка і світ допустились помилки, не взявши погроз Гітлера серйозно, і запевняв, що така помилка більше не повториться. Заява Гертера це запевнення пригадує і потверджує.

За слушну і справедливу справу

Резолюцію Конґресу ЗДА про Тиждень Поневолених Націй, прийняту минулого року, 17-го липня, і проклямування цього Тижня президентом Айзенгавером в тому ж дні, зустрінула публічна опінія ЗДА досить стримано. З критичними, а то й неприхильними голосами проти щорічного відзначування Тижня Поневолених Націй виступили були деякі з видатних американських журналістів, називаючи цей почин Конґресу і Президента несвоєчасним, без практичного значення і навіть шкідливим для зовнішньої політики ЗДА. Ці неприхильні голоси подиктовані були здебільша тогочасними коекзистенційними настроями, що їх вислідом були відвідини віце - президента ЗДА Ричарда Ніксона в Совєтському Союзі і пізніші відвідини Хрущова в ЗДА.

Водночас із цими критичними голосами гостро засуджували Тиждень Поневолених Націй совєтські офіційні чинники, совєтська преса, а разом з ними й комуністичні режими у Варшаві та в Празі. До цього „засуджування" приєдналися зразу ж деякі чинники з-поміж російської політичної еміґрації, зокрема всякі творені нею „федералістичні об'єднання" на зразок ославленого кількаособового „бльоку націоналів — народів Росії", які повели підїздову війну проти прийнятої і проголошеної резолюції, намагаючись її здискредитувати і навіть добитися її скасування.

Але минув не цілий рік від часу схвалення резолюції та проклямування Тижня Поневолених Націй, прийшло зістрелення літака У-2, зірвання Хрущовим паризької конференції „на вершинах", а з цим і крах коекзестенційної політики. І ось критикована й засуджувана, як несвоєчасна, а то й безвідповідальна та лицемірна, резолюція стала раптом і своєчасною, і потрібною. Не зважаючи на ввесь спротив і всі заходи російських білих і червоних імперіялістів, Президент проголошує знову, згідно з прийнятим минулого року законом, третій тиждень липня Тижнем Поневолених Націй і американська преса підкреслює важливість та суттєвість встановлення цього почину як загальноамериканської традиції для запевнення уярмлених Москвою народів, що З'єдинені Держави Америки їх не забули і не забудуть, що вони підтримують морально їх змагання до волі і незалежности. Цей зворот в публічній опінії ЗДА доводить, що схвалення резолюції і проклямування Тижня Поневолених Націй були слушною і справедливою справою, достойною волелюбних традицій З'єдинених Держав Америки, виявлюваних і в час їх постання, і протягом їх державного існування симпатіями та підтримкою для справи визволення тих чи інших уярмлених народів.

Усім теперішнім і майбутнім намаганням збоку російських імперіялістичних кіл, які готові захищати цілість керованої комуністичними самодержцями російської імперії, аби добитися скасування Тижня Поневолених Націй і занехання справи визволення поневолених совєтським імперіялізмом народів, З'єдинені Держави Америки протиставляють свою рішучу волю зробити Тиждень Поневолених Націй — світлою традицією американського народу і повсякчасною постійною пригадкою про тих, що, опинившися в московському ярмі, борються за своє визволення і за здійснення праведного закону Вашинґтона також і на своїй землі.

Любомир О. Ортинський

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ В ДІЇ

Об'єднані Нації. — Уже втретє за останні місяці ОН стають місцем розгри між світовими потугами, віддзеркаленням конфліктів, що сколихують світ. У половині травня Рада Безпеки ОН розглядала скаргу СССР проти ЗДА в справі розвідувального літака У-2; щойно закінчились дебати над скаргою Куби проти ЗДА за „підготову аґресії"; на тапету стала справа Конґа. В міжчасі була претенсія Арґентини в справі Айхмана. Дотепер ОН зуміли виконати ролю медіятора, бо справжні елементи сили міжнародної політики, покищо, ще хочуть послуговуватись їх посередництвом. В теперішній міжнародній ситуації, що її хронічний стан знову погіршився, потуги ще користуються нотами й дипломатичними дебатами, хоч ці останні чимраз далі відходять від парляментарного словника, перетворюючись у пропаґандивні мітинґи. Найновішим зразком такого мітинґу, зааранжованого совєтським делеґатом Аркадієм Соболевим, були дебати в Раді Безпеки, що відбувалися 18-го і 19-го липня.

Словесний дуель Соболев — Ладж

Якщо можна міряти політичну температуру сочистістю обвинувачень, то згадані дебати виявили таки високу гарячку. Формальним позивачем у Раді Безпеки був уряд Куби в особі його міністра закордонних справ Равля Роа, який скаржився на ЗДА за „економічну аґресію" у формі змінішення квоти на кубинський цукор. З патетичним викликом „краще честь без квоти, ніж квота без чести" кубинський міністер заатакував проголошенння президентом Айзенгавером зобов'язуючої доктрини Монро і домагався від Ради Безпеки „відповідних" заходів, щоб припинити „американську аґресію". Тоді як перший день дебат, 18-го липня, пройшов ще у відносно стриманому настрої, дискусія і виступ совєтського представника Соболева 19-го липня значно його загострили. В своїй поперетиканій непарляментарними словами і обвинуваченнями на адресу ЗДА промові Соболев, між іншим сказав: „У світлі доказів, представлених урядом Куби, стає ясно, що уряд ЗДА не лише вороже настроєний до Куби, але й інспірує, якщо не організує проти тієї держави конспіративну й підривну акцію". Згадавши про польоти американських літаків над територією Куби і про признання права азилю кубинським „воєнним злочинцям", з яких уже навіть сформувався „уряд в екзилі", Соболев заатакував ЗДА за втручання у внутрішні справи малих держав, яке виявилось у формі протестів і економічного тиску після націоналізації чужинецьких підприємств на Кубі. Давши запевнення, що совєтський уряд докладе всіх старань, щоб запланована ЗДА економічна бльокада Куби не мала успіху, Соболев накинувся на ЗДА як „експлуататора й колонізатора, що свою політику в Латинській Америці позначив постійними інтервенціями, економічною диктатурою і безпощадною колоніяльною експлуатацією". Врешті він заявив, що совєтський уряд готовий кожночасно допомогти Кубі, якщо її уряд про таку допомогу попросить. На закінчення своєї промови Соболев погодився на відкладення розгляду скарги Куби аж до часу, коли Організація Американських Держав висловить свою опінію.

Не лишаючись тим разом в боргу совєтському представникові, амбасадор Генрі Ладж ствердив, що ЗДА, як і всі інші американські держави, не бояться погроз Хрущова. З піднесенням заявив Ладж: „Не зачіпайте нас, не зачіпайте тих, хто з нами пов'язаний. Не намагайтеся поширювати комуністичного імперіялізму!" Нав'язуючи до вислову Соболева про СССР як захисника малих країн, Ладж сказав; „Нема на світі держави, яка мала б гіршу репутацію, коли йде про трактування малих держав... Соболев сягнув у своєму виступі аж до 1846 р. і спрезентував каталог подій, що не подобаються йому в американській історії. Я не буду йти аж так далеко, щоб пригадувати, що в 1846 р. Росія займалась підбоєм туркменів і інших народів Централь. Азії. А де вона є сьогодні? Він засуджує нашу приявність у Мехіко в 1846 р. Добре, але ж там нас уже сто років нема... Я не хочу входити в ці справи, але, здається мені, що буде доцільно, зокрема тому, що він (СССР — Ред.) позує як оборонець малих держав, коли я пригадаю Раді, що Латвію, Литву й Естонію поглинув Совєтський Союз ще за пам'яті молодих людей. Польща, Чехо - Словаччина, Румунія Болгарія і Східня Німеччина стали совєтськими сателітами. З Угорщини також зроблено сателіта після брутального придушення повстання в 1956 р., хоч це придушення було засуджене резолюцією Генеральної Асамблеї ОН... Пане Соболев, уряд, що ви його тут представляєте, приходить на суд з нечистими руками".

Дебати закінчились прийняттям резолюції Арґентини й Еквадору, згідно з якою розгляд скарги Куби проти ЗДА відложено аж до вислухання в цій справі опінії Організації Американських Держав, яка наступного тижня матиме свої наради.

Збройне поготівля ОН в пригоді

Оце четвертий раз Збройне Поготівля ОН ратує запальну міжнародню ситуацію і допомагає пригасити спалахуючий вогонь. Після інтервенції в арабсько - ізраїльському конфлікті, в Кореї і в Суецькому обширі, перед ОН стало нове завдання: згідно з рішенням Ради Безпеки з минулого тижня Поготівля ОН має навести порядок у Конґо і запевнити його білим громадянам безпеку супроти збунтованих військ нової республіки. Саме прийшла вістка, що представникам ОН в Конґо вдалось дістати від командування бельгійського десанту згоду на відтягнення своїх військ до кінця цього тижня. За винятком одного шведського батальйону, всі інші вояки рекрутуються з африканських країн, і оплачує їх каса ОН, що в своєму бюджеті на 1960 рік, в позиції Збройне Поготівля, має признану Генеральною Асамблеєю суму 20 мільйонів долярів. Ще того тижня відлетить до Конґа генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд.

Події в Конґо, зокрема заява Хрущова про висилку „добровольців", викликала в кулуарах ОН побоювання, що з такої інтервенції може розвинутися „а ф р и к а н с ь к а Корея". Ці побоювання приспішили висилку континґентів Збройного Поготівля ОН. Панує також переконання, що своєю заявою про готовість інтервенції в Конґо совєтський уряд прозрадив своє бажання пропхатися під якимсь леґальним чи навіть позірно леґальним претекстом на африканську територію, щоб здобути там вихідну базу для своїх дальших підривних дій. Виглядає, що, покищо, поспішна акція ОН знівечила плян Москви. Чи надовго — годі в цей момент передбачити.

МЮНХЕН ПЕРЕД ЕВХАРИСТИЧНИМ КОНҐРЕСОМ

Мюнхен. — Від 31-го липня до 7-го серпня ц. р. відбудеться тут Світовий Евхаристичний Конґрес. Мюнхен, що до 1945 року був „містом руху" недоброї пам'яті партії Гітлера, прийматиме в своїх мурах паломників з усіх країн світу під знаком „Доброї Благодаті Христа". До Мюнхену прибуде коло мільйона учасників Евхаристичного Конґресу. Тому місця в готелях і в приватних приміщеннях на час Евхаристичного Конґресу вже давно зайняті. Молоді учасники Конґресу житимуть у шатрах в різних частинах міста.

На прохання генерального секретаріяту, що скликає цей Конґрес, перед його початком відповідно будуть оздоблені державні, міські й приватні будинки, вулиці будуть прикрашені зеленню і квітами, церкви і палаци будуть спеціяльно освітлені.

Евхаристичний Конґрес, 27-ий з черги, має особливу вагу в нашій бурхливій добі. Людський розум дійшов у розвитку технічних наук такого ступня, що створилася небезпека для всього людства. Ведені ненавистю і жадобою влади, комуністичні уряди граються з вогнем, коли говорять про поширення свого режиму на цілий світ. В цих обставинах один фальшивий крок може викликати світову катастрофу. Таким чином, найвищі д о с я г н е н н я творчих сил розуму можуть принести людству загибіль. Очевидно, релігійні люди звертають всю свою надію на благодать, на ласку Божу. Світовий Евхаристичний Конґрес буде спільною молитвою за життя і за добробут усього людського роду.

Для учасників Світового Евхаристичного Конґресу відбудуться Служби Божі по всіх церквах Мюнхену. Щоб задовольнити потреби прочан різних націй і мов, проповідники промовлятимуть по окремих церквах мовами англійською, французькою, італійською, еспанською і ін. Різні видавництва готують книжки для учасників Конґресу на теми релігії, філософії, соціології тощо, в різних світових мовах. Зокрема, серед учасників Конґресу поширюватимуть книги про переслідування релігії під комуністичним режимом. Участь українців - католиків в Світовому Евхаристичному Конґресі пригадає прочанам з країн вільного світу про жертву большевицького фанатизму і московського імперіялізму — Українську Католицьку Церкву, що силою була віддана під юрисдикцію московського патріярха. Ще й досі мучаться у в'язницях совєтської імперії визначні ієрархи Української Католицької Церкви. За них згадає Світовий Евхаристичний Конґрес у Мюнхені. **В. Доля**

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДО СПРАВИ ФОНДУ НАГЛОЇ ПОТРЕБИ

Коли Головна Управа, головні радні і Головна Контрольна Комісія УНС на своїх річних загальних зборах заініціювали заложення при УНС Фонду Наглої Потреби (ФНП), то, без сумніву, в багатьох членів української спільноти, навіть у тих, зрезиґнованих, зродилося почуття признання для ініціяторів, вступив дух надії на покращання наших внутрішніх відносин. Здавалося, що на заклик УНС відгукнеться все громадянство, зокрема членство УНС, яке масово зрікаючись своїх дивіденд на ціль ФНП, відразу заложить солідний фундамент під його будову.

Тим часом з прикрістю треба ствердити, що сподівання завели. Зворот дивідендних чеків відбувається дуже мляво, що незаперечно потверджує дотеперішня зложена сума $1,147.28. Що не кажіть, а на загальну суму дивіденд, в сумі приблизно $150,000, це — крапля в морі.

Тож на цьому тлі дивно звучать різні проєкти щодо господарювання цим фондом. По-моюму, в першу чергу треба докласти всіх зусиль, щоб цей фонд зріс бодай до $500,000 (не треба лякатися, це не таке страшне й неможливе, як здається), а тоді вже можна буде піддавати всілякі проєкти і побажання.

З цього приводу насуваються багато не дуже похвальних для нашої спільноти думок, і аж просяться на вістря пера, але мабуть краще не порушати таких немилих справ на цьому місці. Кожний бо й без того добре знає про свої прогріхи супроти власного громадянства.

Однак, не зважаючи на все, надія у мене ще жевріє, і я вірю, що багатьом сокрушиться серце і вони навернуться. Тому апелюю до всіх членів УНС, щоб перевірили своє наставлення до ФНП і таки зреклися своїх дивідендних чеків у користь Фонду, а наколи хто вже їх зреалізував, то нехай поверне готівкою цю скромну квоту, з якої в майбутньому постане могутній фонд, що стане гордістю цілої нації, в тому числі й кожного члена зокрема, що причинився до того.

Ініціятива створення ФНП вийшла з рядів УНС, а тому й першими фундаторами його повинно стати членство УНС без вийнятку, поголовно. Коли так станеться, тоді напевно приступить до цього фонду і решта свідомих громадян, в грудях яких ще б'ється українське серце, і всі наші Асекураційні Братства підуть слідом свого побратима УНС.

Бо ж потреба і користь ФНП очевидні!

М. Прасіцький

НА ТЕМИ ДНЯ

ЖИТТЯ ПОВНЕ НЕПОРОЗУМІНЬ

Життя справді повне непорозумінь. Скільки їх, тих непорозумінь, не буває, від родинних починаючи, а на міжнародних кінчаючи! Багато всіляких, часом веселих, а часом сумних непорозумінь буває, зокрема, між новим, американським і старим, европейським світами. Колишні мешканці скитальських таборів у Німеччині добре пригадують собі, як-то їх американці „заохочували" вертатися на „родину", і ніяк не могли збагнути, чому люди (бували випадки!), воліли згинути розчавлені танком, або інакше смерть собі заподіяти, ніж вертатися під большевицький серп і молот. І коли їм вияснювали, що вони не хочуть Сталіна, то американці ставили наївний запит: то чому його не скинете!?

Веселіші непорозуміння траплялися впродовж останніх двох тижнів у Ню Йорку, цим разом на спортовому грищі. Два тижні тому комуно-юґославська дружина копаного м'яча „Червона Зірка" змагалася з італійською дружиною. На початку змагань, згідно із звичаєм, відіграно насамперед а м е р и к а н с ь к и й національний гимн, опісля італійський. Всі цих гимнів вислухали, як годиться, стоячи. Та коли почали грати гимн Юґославії, юґославські змагуни нагло, на обурення всіх приявних, почали копати м'яч. Виявилося, що „Червоній Зірці" заграли юґославський, але... королівський гимн.

У середу, 20-го липня, та сама юґославська „Червона Зірка" знову змагалась, цим разом з португальцями. І знову заграли гимни: американський, португальський і, вкінці, юґославський. І хоч цим разом уже м'яча не копали, одначе опісля були висловлювані гарячі протести. Виявилося, що юґославам, замість їхнього теперішнього гимну „Гей, словане", заграли... „Інтернаціонал". Так зле, і так недобре.

А скільки всіляких пригод з-під того самого знаку непорозумінь могли б пригадати американські українці. І не тільки із спортової площі, але й з Державного Департаменту, і навіть з Білого Дому. Згадати б, для прикладу, як у 1919-му році українська делеґація під проводом о. Петра Понятишина протестувала в тодішнього державного секретаря Р. Ленсінґа проти інтервенції озброєної альянтами польської армії в Галичині. Р. Ленсінґ пообіцяв заінтересуватись тією справою, додавши, що він, властиво, не може собі уявити, чого ті поляки хочуть в... Еспанії. Ленсінґ, очевидно, переплутав Галичину з еспанською провінцією Галісією. Тепер американцям частіше трапляється плутати „юкрейнісне" з „ґанґерісне". Але чи тільки це? Життя... бо справді повне непорозумінь і — тихого смутку...

НАША УЧАСТЬ У ДЖЕМБОРІ

Від 12-го ц. м. вже все готове до скавтського Джемборі у стейті Колорадо, недалеко міста Денверу. Намічену площу зрівняно, проведено 14 миль рур з водою, підготовлено каналізацію та запас харчів. Збудовано дороги та мости, два шпиталики і три пункти першої допомоги, п'ять протипожежних станцій, 4,000 службових та 27,000 двоособових шатер, подумано про окрему поштову і телефонічну обслугу та багато дечого іншого.

Офіційне відкриття передбачене на 22-го, а закриття на 28-го липня ц. р. Пригадуємо, що минулого року таке Джемборі відбулося на Філіппінах, при чому ми, українці, були заступлені пластовою делеґацією. А тому що кошти подорожі та інші видатки становили суму, яка переростала фінансові спроможності Пласту, на заклик Пластової Старшини громадянство своїми датками уможливило участь нашої делеґації. І це природно, і так повинно бути, бо нам, як недержавній та поневоленій нації, дуже потрібні міжнародні зв'язки.

Джемборі — добра нагода, бо, крім самого господаря, тобто ЗДА, майже 40 держав зголосили свій приїзд. Хочеться вірити, що й представники нашого Пласту також візьмуть участь в ньому.

Ф. Лукіянович

Д-р Філ. Микола Аркас

НАШ СТЕП

(2)

В лощинах, поблизу річок, краєвид різко мінявся і приймав плавневий характер; там буяв очерет, куга, що маяла буро - брунастими, мов з оксамиту, кіяхами, осітняг, рогіз, річкова осока, а в самій воді, в протоках, по затонах, плавали жабурник, біле латаття, жовті глечики чи водяний мак-кушир, перолистник, водяні або чортові горіхи, ряска, сусак або жаб'яча цибуля, різні рдесники та інші водолюбні рослини. Високі верби, кошлаті й розгілисті, купно з густими заростями розмаїтого верболозу: шелюги, білолозу, білоталу, чорноталу, то відступаючи від збережжя в глибину низинного степу, то вузькою смугою облямовучи водяну гладину, домінували над багатотравним килимом плавень і бували сідлищем водяного й лугового птаства.

Зрідка перед очима подорожника несподівано відкривалась сизаво - зелена повідь степового озеречка-ставка, що таївся в затишному логу. І там верби та очерет, і там голосні пісні та перегукування водяної птиці, і там плавневі пахощі, дурманячі голову.

Скрізь по степах, куди не кинь оком, горбились — бовваніли то самітні, то парні, то по три докупи могили, свідки сивої старовини. У своїм лоні сховали вони древню, казкову бувальщину і тлін невідомих степових лицарів, що в незапам'ятні часи склали свої буйні голови на шовковий килим тирси —

...І могили по Вкраїні смерть порозкидала,
Кров'ю землю наситила, кістками проткала,
Сльзьми-горем килим степу рясно гаптувала,
Плач-ридання чудодійно в пісню обертала...

Їх насипали над своїми вождями й співбійцями леґендарні кіммерійці, грізні скити, неспокійні сармати й інші кочові та напівкочові народи, що надовго чи ненадовго закріплялися в степовому приві́ллі; іноді вони встановляли на самій маківці могили кам'яного груботесаного ідола, так звану „кам'яну бабу", божество, що стерегло вічний сон мерця, а одночасно було далеко видною прикметою — н а д могильним пам'ятником над ним. Набагато пізніше особливо високі могили були вартовими постами козаків і запорожців; звідти вони оглядали степи й, спостерігши ординців, підпалювали віхті политої дьогтем соломи, скрученої джґутом на довгій жердині, застромленій на самому вершку могили. Так, від могили до могили, хутко передавалась загубленими в степах дозорами грізна вістка про небезпеку, і незабаром вогневий сиґнал доходив до Запоріжжя та до Гетьманщини й піднімав їх на орди хижого наїзника.

Нерідко траплялося, що й самих козаків, які наложили головою в далеких степових походах, ховали товариші в таких древніх могилах, і тоді їхнє „лицарське тіло, повите китайкою", ніби вінчало своїми костями глибоко під ними тліючі останки невідомих степових витязів казкових часів.

Ті могили давним-давно колись насипані були над ними, як тривкий, непорушний пам'ятник іхньої слави. Під могилами тими справлялись криваві тризни, і плакальниці розпачним голосінням будили степову тишу. Віки, а може й тисячоліття, проминули з того часу, і ось у могильні надра козаки опускали мозолистими руками тіло вбитого братчика; суворі обличчя схилялись над свіжовикопаною ямою, чувся молитовний шепіт, гриміла прощальна сальва. І знову степ порожнів, і знов гуляв по ньому один вільний вітер. Розвіяв він пам'ять про багатирів, заніс Бог знає куди їхні імена, але до них самих, до німбу їх слави, не всилі був доторкнутися; віки, тисячоліття вінчає німб той їхні спорохнілі останки —

...Тоді козаки шаблями суходіл копали, 7
Шапками, приполами персть виймали,
Хведора Безрідного ховали,
Руський „Отче наш" читали,
В семип'ядні пищалі гримали,
У сумерки жалібно вихваляли,
Високую могилу насипали
І прапірок у головах встромляли,
І премудрому лицареві славу вчиняли...
(З старовинної думи „Понад сагою Дніпровою")

В уявленні народу нашого ці могили були нерозлучні з степом, з його зеленим простором; вони — ореол слави над ним, немеркнучий, вічно сяючий, вічно живий. На могутніх орлиних крилах, день і ніч, кружляє над ними Пам'ять про величну Бувальщину, яку творили тліючі в їх лоні лицарі. Вони, могили ті, — мовчазна, загадкова сторожа, що з похмурим докором споглядає на сучасність, вони пам'ятник над Минувшиною.

...Вуло колись — на Вкраїні
Ревіли гармати,
Вуло колись — запорожці
Вміли панувати! 8
Панували, добували
І славу, і волю —
Минулося: осталися
Могили по полю!
Високії ті могили,
Де лягло спочити
Козацькеє біле тіло
В китайку повите;
Високії ті могили,
Чорніють, як гори
Та про волю нишком в полі
З вітрами говорять...
(Т. Шевченко „Іван Підкова")

Моторошні трагедії відбувалися колись в степах. Були степи ті свідками й славних подвигів, і підлої зради, скромної жертвенности й шляхетної самовідданости; бачили вони грізні батави, коли подзвонюючи зброєю, комонні лави степових лицарів знаскоку зударялися смертним боєм; коли

Од світанку й до смеркання
І всю ніч, аж до схід-сонця,
Над степами, над ярами
Стріли з посвистом літали
І дзвонили громом-дзвоном
Гострі шаблі по шоломах,
І тріщали, і ламались
Довгі списи на кольчугах
У незнанім дикім полі...
(З мого переспіву
„Слова про похід Ігоря").

КОНФЕРЕНЦІЯ СУСК В ТОРОНТІ

Союз українського студентства Канади влаштував в днях 25-26 червня ц. р. в Торонтському Університеті 6-ту з черги конференцію, присвячену українознавчим студіям в Канаді та українському друкованому слову.

Провідною темою першого дня конференції була проблема українознавчих студій в університетах Канади і на цю тему доповіді виголосили: д-р Ю. Луцький, голова департаменту славістичних студій Торонтського університету, д-р К. Біда, професор українознавчих студій Оттавського університету, проф. д-р Я. Рудницький, голова департаменту славістичних студій Манітобського університету і студент А. Григорович, редактор бюлетенів СУСК.

В першій доповіді: „Проблема зацікавлення студентів українознавчими студіями" д-р Луцький вказав передусім на невірний, ще під сучасну пору вибір, згл. підхід до українознавчих студій нашими студентами. Не вистачає в цьому випадку тільки почуття обов'язку, в більшості випадків пов'язаного з патріотизмом, але в першій мірі тут повинно бути зацікавлення і переконання.

Д-р Біда в доповіді на тему: „Проблема практичного застосування і користей з українознавчих студій" звернув увагу на ряд можливостей, які, можна б використати, студіюючи українознавчі ділянки. Крім наукових можливостей треба також взяти до уваги можливості на полі педагогічному, душпастирському, журналістичному то що.

Третю доповідь цього циклу виголосив проф. Яр. Рудницький під заг.: „Українознавство, як науково-дослідча дисципліна в Канаді". Доповідач ствердив, що науково-дослідча праця має дуже важливе значення для українців в двох аспектах: у збиранні нових фактів та в інтерпретації старих. Вона має не мале значення також для наукових дослідів в Україні, і в такій же самій мірі для українців у вільному світі.

„Проблема авторитетних видань з україніки" була темою четвертої доповіді, яку виголосив А. Григорович. На думку доповідача треба мати цілий ряд побажань щодо видання наукових творів з українознавства, а зокрема відчувається брак солідного українознавчого журналу англійською мовою.

Перший день конференції закінчено музичною програмою, що відбулася в цьому ж самому університеті. Програма, яку підготовила п-на Люба Жук, реф. культ.-осв. справ СУСК, включала: виступ балетної групи г-ні А. Заварихін, скрипкового соля п-ни Віри Тарнавської та фортепіянового соля Іренея Жука. Увечері відбулася студентська забава.

Другий день конференції, що проходив під загальним мотто: українська преса і друковане слово в Канаді, започатковано участю в Богослуженнях в місцевих українських церквах. З цього циклу були виголошені теж чотири доповіді: ред. А. Курдидика від „Вільного Слова", ред. М. Денисюка, директора видавництва, д-р М. Антоновича, ред. „Розбудови Держави" і Р. Хом'яка, співредактора бюлетеню СУСК.

Доповідь на тему: „Українські часописи в Канаді — їхні завдання і ефектовність" виголосив ред. А. Курдидик. Доповідач підкреслив виховний момент української преси та її значення для української етнічної групи в Канаді, стверджуючи при тому, що наша преса свою ролю виконує вповні задовільно.

„Видавництво книжок і підручників" була тема черговоі доповіді, виголошеної ред. М. Денисюком. Тут доповідач зілюстрував на підстав. численних книжок, виданих в Канаді, видавничий розвій зі загальним процесом українців Канади. Він ствердив, що вимоги сьогоднішнього українського читача до видавця є далеко більші, як це було до цього часу. Зважаючи, що наша молодь повинна більше студіювати журналістику і доцінюючи велику ролю, яку можна на цьому відтинку нам українцям відіграти, ред. Денисюк заявив свою готовість асигнувати $1000 на фонд допомоги в студіях журналістики, якщоб такий фонд створився.

Д-р М. Антонович в доповіді: „Ідеологічна преса і видання" відмітив, що у світоглядово-теологічних питаннях наша молодь під сучасну пору виявляє слабе зацікавлення, а тому і відчувається велика прогалина в цьому відношенні на пресовому відтинку. Хоч в цій ділянці вже дещо пророблено, то всетаки цьому питанню треба присвятити більше уваги і цю прогалину слід заповнити. Останню доповідь цього циклу виголосив Р. Хом'як під заг. „Студентські і молодечі видання". Доповідач схарактеризував важливіші студентські і молодечі видання в Канаді і ствердив їх поважну ролю у формуванні нової ґенерації.

В дискусії після доповіді забирало слово ряд осіб, між ними: д-р Кисілевський, М. Липовецький, П. Дорожинський, О. Підгайний, К. Савчук, В. Ворскло та інші.

Конференцію, якою проводив президент СУСК Лев Винницький, треба вважати черговим успішним вкладом в загально організований український студентський рух. У конференції взяла участь численна делеґація студентів із ЗДА на чолі з президентом СУСТА К. Савчуком.

С. В

„В табори веде нас шлях" — липневе число „Веселки"

Вакаційне дозвілля дітей у повному розгарі. На фармах, у таборах Пласту і СУМУ, у виховно-відпочинкових оселях церковних установ, на дитячій вакаційній оселі на „Союзівці" — скрізь лунає веселий дитячий сміх, гомонить бадьора пісня, горять вечірні ватри, линe в небо спільна дитяча молитва „надобраніч", відбуваються виховні гутірки, дитячі пописові виступи. Милим і невідлучним товаришем цих дитячих зайнять і розваг, помічником виховateлям у складанні виховної програми, незаступимим другом дітей у час негоди — будуть вакаційні числа „Веселки".

Саме в мандрівку за дітьми по їх місцях вакаційного перебування рушило липневе число „Веселки" з багатою, різнородною й цікавою тематикою.

Хочете, малі читачі, послухати вечірнього концерту в таборових травах і лісах — прочитайте віршик Г. Черінь „Комашиний концерт" і пригляньтеся вступній ілюстрації на цю тему Е. Козака. Бажаєте самі заспівати пісеньку? На третій сторінці липневого числа „Веселки" маєте пісеньку Л. Полтави „Ой, літали бджілки" з музикою В. Безкоровайного. Хочете назбирати ягідок на галявині під час прогулянки? Віршик М. Петрова „Ой, до мене, ягідочки" скаже вам, як це зробити.

Цей самий вакаційно-таборовий настрій знайдете в вірші Р. Завадовича (ілюстрація Е. Козака) „Липень".

Вакаційний час багатий у пригоди. Такі пригоди описав М. Щербак у вірші „Малі мандрівники" (ілюстрація Юрія Козака) і в оповіданні Г. Черінь „Вакаційні пригоди в Сан Дієґському зоопарку". А для дітей, що мусять перебувати в містах та шукати приємности в розвагових парках, приємно відбути прогулянку в товаристві персонажа ілюстрованої історійки ЕКО п. н. „Ходив комар на базар".

Коли сльота й негода затримає дітей під шатрами, чи під дахом вакаційних осель, чи власних мешкань, лектура козацької казки з Чернігівщини О. Степа (ілюстрації М. Бутовича) п. н. „Хуканець-молодець", „Пригоди Вовка Неситого" О. Білоусенка (ілюстрації В. Цимбала), пригоди „Богдана, козака - характерника" Р. Завадовича — П. Холодного, скоротить їм час і перемінить нудьгу у корисну розвагу.

Але вакації треба провести не тільки на розвагах і забавах. Треба дечого й навчитися. І про цей бік вакацій не забула „Веселка". Цим завданням присвячена „Ілюстрована абетка" М. Щербака (ілюстрації Е. Козака), „Українське народне мистецтво" В. Мацькова, розділ про кераміку, українознавчий матеріял „Там, де Трубайло", поданий читачкою „Веселки" Орисею Сенюк.

Сміховинки, народні приповідки, листи від дітей, хроніка дитячого життя, загадки, доповняють зміст липневого числа „Веселки", що надруковане в темно - зеленому й ясно-синьому кольорах.

В. Б.

Шопенівський вечір в нюаркському Відділі УМІ

Бажанням покійного проф. Романа Савицького було уладити в Централі і Відділах „Шопенівські вечори" — з нагоди 150-ліття з дня народин композитора.

Це бажання виконав Відділ Нюарк 24 червня в Авдиторії Ґріффіт, присвячуючи ввесь дохід на Стипендійний Фонд імени Р. Савицького.

Нюаркська публіка мала змогу вперше прослухати концерт, присвячений лиш одному композиторові. Ініціятором цікавої імпрези була п. Галя Клим, яка не тільки приготовила своїх учнів, але й прочитала реферат п. н. „Безсмертний дар Шопена для світу" — пояснюючи виконувані твори.

Виконувалися: ноктюрни, прилюди, етюди, вальси, мазурки, польонез фантазія-емпромпті, скерцо і дві баляди.

Дванадцять молоденьких виконавців, а саме: кляси п. Галі Клим: Арно Вожніцкі, Любко Кормелюк, Оксана Нагнибіда, Керен Паттерзон, Марта Цибик, Люда Яковенко, Лариса Янів; кляси п. Ольги Чипак: Богдан Кобзар і Ліда Рудницька, кляси п. Р. Темницької: Ангела Галамай; кляси п. Д. Карановича: Геня Вольц і кляси п. Т. Богданської: Зірка Гнатик — були солідно підготовані та, прослухавши слова п. Г. Клим, що Шопен є поетом фортепіяну, якому нашептав найкращі свої думки, зі зрозумінням виконували поодинокі точки програми.

Приємно вражали мене численно зібрані учні УМІ, які з захопленням слухали своїх старших товаришів.

Найрясніші оплески публіки збирав любимець Нюарку Богдан Кобзар після Революційної Етюди — ц. - моль.

Це був і останній виступ Богдана Кобзара, як учня п. Ольги Чипак з Пасейку, бо він цього року визначно здав іспит зрілости УМІ.

Я вірю, що вдалий „шопенівський вечір", в якому відчувалося тісний зв'язок між прелеґенткою, виконавцями і слухачами, започаткує в Нюаркському Відділі цілий ряд тематичних вечорів.

Таіса Богданська

З наших буднів

НА ВАКАЦІЙНОМУ ФРОНТІ

Саме вернувся з поїздки по наших вакаційних оселях, ствердивши, що майже всюди ситуація є під контролею. Погода назагал добра, хоч не зашкодило б, якби була краща. Товариське життя в корчиках і на пляжах процвітає, споживання алькоголю нормальне. Вправді тут і там знаходяться патріоти, які замість того, щоб смажитись на сонечку, чи ввечері мріяти до зоряного неба, — стирчать коло радіоприймачів і, „голову схопивши в руки", питаються: „Що ж це воно буде, панове, що на світі така тривожна ситуація?!"

Таким невігласам я заборонив би перебування в осередках відпочинку, бо вони ймуть на нерви нормальній публіці, затруюють вакаційну атмосферу. Коли Ви, скажемо, вирвались з Ню Йорку на два тижні і заплатили за цю приємність 100 долярів, не рахуючи „типсів", то Вам напевно не схочеться слухати таких „потішаючих" вісток, що Хрущов наказав збити ще один американський літак і перехвалюється засипати нас ракетами, як лише Айк відважиться пальцем торкнути товариша Кастра . . .

Правду сказавши, я сам не знаю, навіщо це пишу... Під час вакацій фейлетоністи, сатирики та інші редактори повинні теж тримати фасон і писати в газетах самі приємні речі. Ні півслова про Хрущова, нічого про політику, Україну, манифестації та всяку колекту, лише про шлюби, ім'янини, христини, „ганімуни" і т. п. товариську хроніку. Евентуально можна пустити час від часу якусь легку сенсацію, наприклад, що на Інженерському озері коло Гантеру появився горний лебідь, чи щось подібне.

Оце ж і я хочу подати Вам веселу новину, та це не є редакторська качка, а істинна правда! З далекого Дітройту приїжджає до Гантеру на родинний козачий з'їзд редактор журналу „Лис Микита" Е. Козак (ЕКО). Я знаю, що тамошня українська колонія гарно його привітає, а п. Кобзяр кривди йому не зробить і добре накормить смачними грибами, але ж офіціяльне привітання такого великого сміхотворця мусить таки відбутися в літньому центрі нашої еміґрації — на Союзівці!

Ми, друзі - гумористи, з нагоди появи нашого рабіна, мусимо там зробити свою конвенцію. Там повинні врешті зустрітись обидва Гриці Зозулі — той, що пише (Е. Козак), і той, що читає (Й. Гірняк). Побажано було б, щоб столична оркестра під керівництвом Гентоша - Савчука виконала на честь гостя з Дітройту сюїту „Вечір на Союзівці", що її наша „Арка" накрутила на платівку. А мій приятель, інж. Мирон Лепкалюк, який завжди має надзвичайні помисли, піддав думку влаштувати з тієї нагоди в новому, величавому басейні перший, український „Аквашов", тобто театр на воді і під водою!

В цій, ще небувалій у нас імпрезі, взяв би участь балет водних русалок, зложений з кельнерок і секретарок Оселі, під проводом нової господині, пані Орисі. А на солістку Дирекція повинна запросити нашу славну танцюристку, п-ну Рому Прийму. Вона саме недавно вернулась з подорожі по Святій Землі, де навіть плавала в Мертвому морі (як писала „Свобода"). Але ж Мертве море ніяк не може рівнятися до нашого чудового басейну — гордощів Союзівки, що ввечері, освітлений рефлекторами, виглядає як казка з „Тисячі й одної ночі!"

Не знаю, чи пощастить зреалізувати цей оригінальний проєкт з „водним театром" в честь „Лиса Микити", але я певен, що в клюбі „Веселка" буде дуже весело під час зустрічі з ним . . .

Ікер

Ліґа Кредитових Кооператив в Ню Джерзі висловила признання нашим кооперативам

Ню Йорк. — Головна Управа „Самопомочі" дістала від Ліґи Кредитових Кооператив стейту Ню Джерзі, що її головним директором є В. Р. Джансон, а його заступником Дж. А. Каррен, „ґратуляційного листа", в якому названа Ліґа висловлює признання за зусилля українських кооператорів „забезпечити вашим людям в стейті Ню Джерзі послуги кредитової кооперації". Провід Ліґи Кредитових Кооператив стверджує, що поруч із створеною шість років тому кредитовою кооперативою „Самопоміч" в Джерзі Сити, від липня 1959 року постали такі ж кредитівки в Нюарку, Пасейку, Трентоні й Елизабеті. Американські фахівці кредитової кооперації з признанням підкреслюють у свому листі, що „кожна з цих кооператив гарно розвивається" та особливу заслугу такого стану кредитової кооперації в Ню Джерзі приписують скарбникові „Самопомочі" в Джерзі Сити п. Андрієві Букові, якого вони називають „головною пружиною цього руху". „Щиро заявляємо, що це правдива приємність працювати з вашими людьми. Вони мають творчого духа, потрібне знання і охоту до праці" — закінчують свого листа американські кооператори. — А. Бук був видатним громадсько - кооперативним діячем в краю, а тут в ЗДА є членом 25 Відділу УНСоюзу враз з дружиною Катериною, доньками Христиною і Оксаною та сином Юрієм.

Андрій Бук

А. Н.

Замість квітів на могилу блаженної пам'яти
ЕМІЛІЇ ОГОНОВСЬКОЇ
складаю $40.00 на підмогу залишенцям.
Д-р ВОЛОДИМИР ПРОКОПОВИЧ

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

ДО ЧИЩЕННЯ ВІКОН
Досвідчені і початкуючі.
Добра платня. Юнійна ставка.
Постійна праця. Голоситись:
MOHAWK MAINTENANCE CO.
306 5th Avenue, Room 612
New York City

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

NARROW MACHINE & RIBBON OPERATORS
при жіночих светерах.
Постійна праця. Висока платня
KNIT FASHIONS
1114 Willow Ave.
Hoboken, N. J.
OL 9-7344

BUILDING SERVICE MATRONS
ДО НІЧНОГО ПРИБИРАННЯ,
у великих модерних бюрових будинках в Мангеттені. —

Платня — юнійна ставка — $1.64 на годину. Від 6-ої вечора до 12-ої ночі, від понеділка до п'ятниці. Якщо не маєте досвіду в чищенні — навчимо. Всі користі — шпиталь, операції, забезпечення на життя, пенсія й вакації.

Голоситись щоденно від 10:30 ранку. Принесіть це оголошення і останні рекомендації до:
20 East 27th Street
NEW YORK CITY

BUSINESS OPPORTUNITY

Продається із втратою
ГОТЕЛЬ
БАРА — РЕСТОРАН
Повний дозвіл на лікери-пиво. 14 + 4 кімнати в готелі, відкритий цілий рік. Upstate New York $18,000, потрібно половину готівки. Пишіть до:
Rudolph FROLO
Stuyvesant Falls, N. Y.

RESTAURANT

GRIPSHOLM RESTAURANT Inc.
324 East 57th Street
NEW YORK 22, N. Y.
Найліпша шведська печеня
SMORGASBORD.
Перекуски — Коктейлі — Обіди
— ОХОЛОДЖЕНО —
PL 9-6250

КНИЖКИ

ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
— [illegible] —
[illegible]
Це підручник для [illegible] шкіл і для [illegible] освіти
— Ціна $2.00
Замовляйте у
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

MISCELLANEOUS

10 рублів за $1.00
до Краю,
ЛИТВИ. — ЛАТВІЇ,
— ЕСТОНІЇ —
й інших країн
ВИСИЛАЄМО ГРОШІ
З ПОВНОЮ
ҐАРАНТІЄЮ.
Доставляємо особисті посвідки з підписом відборця.
ОПЛАТА
Летунською Поштою
тільки $1.65
За кожну суму до $300.00 ми маємо прямо конто для виплати в цих країнах.
Висилаємо гроші до Польщі, Румунії, Угорщини, Чехословаччини та інших.
Пишіть до:
FOREIGN DEPARTMENT
Amalgamated Bank
111 S. Dearborn Street
CHICAGO 90, Ill.
Tel.: FRanklin 2-4100
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Спорт

ЗНОВ 10 СЕК. В БІГУ НА 100 М.

Ще здається не полагоджено всіх формальностей признання недавного осягу німця Арміна Гаррі в бігу на 100 м. за час рівно 10 секунд, як нового світового рекорду, коли легкоатлет - спрінтер Канади Гаррі Джером знов пробіг цю віддаль в такому ж самому часу рівно 10 секунд. Офіційний світовий рекорд 10.1 відійде цим самим до історії, і кращий осяг, що його ще недавно вважали неможливим, буде признаним новим світовим рекордом.

Геррі Джером здобув цей феноменальний час в бігу на 100 метрів у канадійських передолімпійських елімінаційних спробах. Пробіг цей спрінтер сотку в приписаних умовинах біжні та при вітрі меншому як чотири милі на годину, коли б він віяв в напрямі бігу.

Американська і Німецька Футбольні Ліґи переговорюють про спільні розгривки своїх найкращих клюбів.

Від деякого часу відбуваються переговори між Американською Футб. Лігою та Німецько - Американським Футбольним Союзом про те, чи не можна б відбути спільних розгривок своїх десяти, чи навіть двадцяти найкращих клюбів, замість окремих розгривок обидвох Ліґ. Чи дійде до якогось зговорення в цій справі, важко передбачити, бо є прихильники і противники цього пляну. Вирішення цієї справи важне для наших двох найкращих клюбів на сході ЗДА УСТ „Тризуба" з Американської Ліґи та УСК-у Ню Йорк з Німецького Футб. Союзу.

(в. с.)

31.6 відсотка одружених жінок працює

Вашингтон. — Статистичне бюро при департаменті праці стверджує, що в ЗДА аж 31.6 відсотка одружених жінок працюють, і вони належать до 23,271,000 жінок, які є затруднені, згідно зі статистикою з квітня цього року. Ця сама статистика виказує, що найменше жінок працює у віці від 25-ох до 34-ох років, бо вони тоді в тому віці мають дітей, які потребують матеріної опіки. Починаючи від 35-го року життя до 50 число затруднених одружених жінок збільшується. Ці жінки мусять працювати, щоб збільшити прибутки своєї родини, бо зростають видатки на виховання в школі дітей. Але поважне число жінок працює тільки тому, щоб відійти хоч на кілька годин з дому, де їм нудиться при праці на домашньому господарстві. Одна бабуся сказала, що жінки тужать за тим часом коли підростуть діти і дадуть їм знову можливість працювати поза домом.

● **Італійська** комуністична партія офіційно нараховує 1,780,000 членів, на 7,000 менше, як нараховувала рік тому. Зате комуністи хваляться, що на місце тих, що виступили з партії, в першій половині цього року вступило 120,000 нових членів.

● **Нюйоркський щоденник** „Ню Йорк Пост" закликає республіканців, щоб на свого кандидата вибрали губернатора Рокефеллера, бо тоді Республіканська партія могла б із успіхом поборювати демократичного кандидата ліберала Кеннеді.

● **Сенатор Линдон Б. Джансон**, найменований на демократичного кандидата на віце-президента, виїхав із дружиною на відпочинок до Мехіко, а після повороту він почне виборчу кампанію разом із сен. Кеннеді.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

SHARE IN AMERICA
BUY U.S. SAVINGS BONDS

34 бельгійські вояки згинули в летунській катастрофі в Конго

Брюссель. — Транспортний бельгійський літак розбився в минулий вівторок, зачепивши серед мряки за шпиль вульканічної гори в Конго, при чому 34 вояки згинули, а інших сім було ранених. Літак летів з Бельгії до Конго, везучи підкріплення. Катастрофа скоїлась недалеко місцевости Гома, де бельгійські поселенці були предметом атак збоку збунтованих конголійських вояків. Ця катастрофа стала для прем'єра Люмумби і для Москви доказом, що Бельгія ще в цьому тижні присилала нові війська до Конґа. Бельгійський уряд признав це, але водночас заявив, що останній такий транспорт відлетів з Брюсселі в минулу середу і що більше військових транспортів до Конґа не буде. В дні проголошення самостійности Конґа 30 червня ц. р. було там 4.000 бельгійських вояків. Коли зараз потім почались заворушення і злочини проти бельгійців в Конго, Бельгія вислала туди ще дві тисячі парашутистів.

Бюро погоди не передбачає спеки в найближчих тижнях

Вашингтон. — Федеральне Бюро Погоди не передбачає в найближчому часі, це значить до половини серпня, більшої понад нормальну температури. Нормальна пересічна температура в цьому часі є така для чотирьох районів ЗДА: Ню Йорк — 75.9, Шикаґо — 74.6; Денвер (Колорадо) — 73.1 і Сан Франціско — 60.1 ступеня. У північно-східніх стейтах температура мала б бути нижча від нормальної, у стейтах далі на захід аж по Іллиной повинно б бути ще холодніше. Вища від нормальної температура мала б бути в цьому часі в центральних і західніх стейтах. В північно-східніх стейтах мало б бути більше опадів як нормально, але цього не треба боятися, бо нормально в липні-серпні буває посуха. В більшості країни передбачена є нормальна скількість дощів.

20,000 фунтів інформаційного матеріялу для преси на Республіканській Конвенції

Шикаґо. — На Республіканській Номінаційній Конвенції має бути 4,600 журналістів: 1,000 представників щоденників, 2,500 від радіових і телевізійних програм, 400 від журналів і 300 від тижневиків та 400 фотографів і кінових фотографів. Всіх делегатів і їх заступників на Конвенції буде 2,662, а журналістів буде на 1,938 більше. Республіканці приготовили докладні інформації для преси, які важать 20,000 фунтів. В тих інформаціях є докладні дані про всі особи, які якимнебудь способом є зв'язані з Конвенцією. І так журналісти вже мають дані про дружину постійного голови Конвенції конгресмена Чарлза А. Галлека і знають, що вона народилася 7-го листопада 1902 року, одружилася 15-го червня 1927 року, має близнюків із 1930 року і є членкою Республіканського Жіночого Клюбу в повіті Косцюшко в Індіяні. Репортери мають вислати 5,000,000 слів і зможуть говорити 75 годин через радіо і телевізію до всіх місцевостей в цій країні.

СТУДІЙНІ ПОЗИЧКИ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

Українські студенти можуть отримати від Українського Інституту студійні позички на закінчення студій у шкільному році 1960/61.

Аплікант на студійну позичку повинен виказати високий степень успіху в дотеперішніх студіях, як теж і обставину, що на закінчення студій потребує фінансової підтримки.

В поданні треба точно означити фах або спеціялізацію, що на закінчення студій вписаний в одній з високих шкіл ЗДА, подати короткий життєпис, як теж інформацію про власні матеріяльні обставини. До подання слід залучити так само офіційне потвердження про висліди дотеперішніх студій. Подання приймаються до 15 серпня 1960.

Дальші інформації в цій справі, телефоном або листовно, уділяє канцелярія Українського Інституту.

Подання на уділення студійної позички слід висилати на адресу Інституту, що її подано нижче:

Український Інститут Америки.
Ukrainian Institute of America
2 E. 79th St., New York N.Y.
BUtterfield 8-8660

REAL ESTATE

REAL ESTATE
6 родинний мурований дім по 4 кімнати.
Один блок до сабвею.
Також маємо доми на продаж у Ню Йорку.
Кличте: AL 4-2260
[illegible]

ДОМИ на ПРОДАЖ
20 род. на 144 вул. біля Willis Ave., рент $11,000. Ціна $12,500, готівка $12,500. Чистого прибутку більше як $3.000 на рік.
25 род. на 136 вулиці, біля Бродваю, рент $17,700. Ціна $85,000, готівки $18,000. Чистого прибутку $4,000 на рік.
3 род. недалеко Зоопарку — $20,500.
2 род. з 4-ма крамницями на Брукліні, рент $8,000. Ціна $27,000. Готівки $10,000. Чистого прибутку $2,500.
1 род. мур. з садом і гаражом, 11 кімнат, недалеко Пелгамбею за $25,000.
2 род. з садом і гаражом біля Бронкс Парку за $17,500. Готівки $6,500.
В домах оливне опалення.
Вигідні умови сплати.
Є багато інших домів.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N.Y.C.
ріг 141 вул
Тел.: AU 1-0194; WA 6-4777

АКРИ ВИСОКО СУХО **$749** ЗА АКР
Акуратно поміж New Sunrise Highway Extension і New York to Riverhead Expressway.
Недалеко нова фабрика для шукаючих праці. Ми не продаємо таких парцель, де нема готових удогіднень. Проте висока потенціяльна вартість ґрунтів на Лонґ Айленді вказує відразу второпному купцеві, що варта інвестувати туди таку низьку ціну. Земля, яку ми продали п'ять років тому за $99 за акр, коштує тепер по $3,000 за акр. Хто тоді повірив би в це? Хай Ваші гроші ростуть разом із зростом Лонґ Айленду! Не пропустіть цієї золотої нагоди. ІНВЕСТУЙТЕ НЕГАЙНО!
$49 ЗГОРИ — ПО $10 МІСЯЧНО
Зразковий „бонґало" при Jericho Turnpike, Route 25 — Three miles past Smithtown. ALSO NEW OFFICE on Jericho Turnpike, Route 25 — One mile east of Smithtown Bypass & 376 Jericho Turnpike, Selden.
K. H. LEEDS — LAKE RONKONKOMA, L. I.

MISCELLANEOUS

Увага! ЗМІНА АДРЕСИ Увага!
МЕШКАНЦІ АЛЛЕНТАВНУ, Па. й ОКОЛИЦІ!
Найбільш відповідальна фірма
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
подає до відома мешканцям
АЛЛЕНТАВНУ, БЕТЛЕГЕМУ, ІСТОНУ в ОКОЛИЦЬ, що на бажання клієнтів
ВІДКРИЛА НОВИЙ ВІДДІЛ ФІРМИ
Package Express & Travel Agency, Inc.
при 126 TILGHMAN Street — ALLENTOWN, Pa.
Tel.: HEmlock 5-0415
При Відділі зорганізовано продаж різних МАТЕРІЯЛІВ, ШКІРИ й других ТОВАРІВ, по умірковании цінах.
● Всі посилки висилається безпосередньо з Аллентавну, Па.;
● Доставa пачок до всіх частин Східньої Европи гарантована;
● Всі пачки висилається з оплаченим тут митом.
Відкрито: ЧЕТВЕР: 9:00 рано — 8:00 вечора
П'ЯТНИЦЯ: 9:00 рано — 8:00 вечора
СУБОТА: 9:00 рано — 8:00 вечора

Засновано 1920 р. Tel.: AL 4-8779
KOWBASNIUK Agency
НОТАРІЯЛЬНЕ БЮРО
286 E. 10th Street New York 9, N. Y.
● ВСІ РОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ;
● ПОСЕРЕДНИЦТВО ПРОДАЖУ РЕАЛЬНОСТЕЙ;
● ВІЛЕТИ НА КОРАБЛІ І ЛІТАКИ ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ;
● ВСЯКІ ІМІҐРАЦІЙНІ СПРАВИ;
● ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ И АЗІЇ.
Жадайте наших КАТАЛОҐІВ.
Міжнародні поштові перекази.
Віра КОВБАСНЮК-ШУМЕНКО Антін ШУМЕНКО
Години:
Щоденно: 10:00-7:00; — Субота: 10:00-1:00

УКРАЇНСЬКЕ ОЛІМПІЙСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО В РИМІ

Подаємо до відома організованого українства у вільному світі, що Український Світовий Комітет для Справ Спорту, УСКСС, який від мелбирнської Олімпіяди веде свою діяльність під ляйтмотивом за участь України в олімпійських іграх, відкриває на час тривання XVII-ої Олімпіяди в Римі Українське Олімпійське Інформаційне Бюро, яке між, іншими своїми завданнями, про які буде мова в дальших комунікатах і випусках Бюра, влаштує Виставку українського друкованого слова у вільному світі.

Оцим прохаємо всі українські видавництва на Чужині прислати свої видання на цю виставку, користуючись такою адресою:

Pont. Collegio
for Mr. E. Maciach
Passegiata del Giannicolo 7
ROMA, Italia

Президія українського Світового Комітету для Справ Спорту

BUY U.S. SAVINGS BONDS AND SAVE!

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА КРАМНИЦЯ
ALMOHR CO.
136 FIRST AVE. NEW YORK 9, N. Y.
Tel.: OR 3-3510
— поручає —
ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ слідуючі товари:
ІМПОРТОВАНІ та МІСЦЕВІ
НА ВИСИЛКУ ПАЧОК
Текстильні матеріяли на убрання, плащі, костюми і суконки, всипи на перини, полотна, нитки DMC, светери, хустки, дивани, наліжники, бритви, діяманти, ножиці, машинки до стриження волосся і т. п.
НА ПРЕЗЕНТИ З РІЗНИХ НАГОД
Кераміка, кришталі, обруси, косметика, імпортовані делікатеси, солодощі і багато інших.
ЗАЙДІТЬ! — КУПІТЬ! — ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ!

СЛОВНИКИ
Англо-Український Словник — 50,000 слів і виразів, 792 стор. в оправі— М. Л. Подвезько 5.00
Українсько-Англійський Словник — 1,011 стор, 60,000 слів — М. Л. Подвезько 5.00
Словник Чужомовних Слів — 25,000 чужомовних слів і виразів — І. Бойків, О. Ізюмов, Г. Калишевський, М. Трохименко .. 6.00
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!
4% річно
КРЕДИТОВАНЕ, АБО ПЛАТНЕ 2 РАЗИ В РІК.
Починаючи 1-го липня 1960 р.
● Ощадності, забезпечені до $10,000.
● Гроші, одержані до 15-го ЛИПНЯ 1960 р., будуть процентувати нові дивіденди від 1-го ЛИПНЯ.
● Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.
IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ
всіх літніх товарів, капелюхів і сорочок.
Велика знижка від 25% — 40%.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE NEW YORK CITY
(Іст 8-ма вул., між 2-3 Евеню)

МАЄ НА СКЛАДІ великий вибір ЛІТНІХ КАПЕЛЮХІВ від $4.95 та більше. Маємо також великий вибір імпортованих КАПЕЛЮХІВ і ПАНАМИ, від $1.75 вгору, з Італії, найкращої якости, в різних кольорах і найновіших фасонів власного виробу та відомої марки капелюхи — KNOX.
Кожний капелюх ґарантований. — Куплений у нас капелюх чистимо фабричною методою.
Пригадуємо, що у нашому відділі ЧОЛОВІЧОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні СОРОЧКИ, 100% cotton, знаної марки "JAY SON". Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: ДОЩОВИКИ, ПАРАСОЛІ, імпортовані СВЕТЕРИ, КРАВАТКИ, СКАРПЕТКИ, ПАСКИ, ШАЛИКИ й інші літні речі.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну.
● Отворено щоденно до 8-ої веч., в суботи до 10.00 ●
— ГОВОРИМО ПО-УКРАЇНСЬКИ. —
Слухайте нашої радіопередачі кожної СУБОТИ на українській програмі Романа МАРИНОВИЧА.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: OR 3-3550 New York City
ВЕЧІР на СОЮЗІВЦІ
Це нова платівка з оркестрою „АМОР" — Ціна $4.95

[illegible] обробка [illegible] і зберігає книжку.
Одинока галантерійна, [illegible]
РОБІТНЯ
в Ню Йорку
Романа Пелеха
259 East 10th Street
(між 1 Ave. & Ave. "A")
NEW YORK 9, N. Y.
Tel.: OR 3-4370

Заживайте ЗЕЛА, якщо терпите на ревматизм, нерви, астму, нирки, міхур.
Дістанете це у:
KIEHL PHARMACY
109 3rd Avenue, near 13th St.
New York City

Посмертні Згадки

СЕМЕН ПІТЯК, член 257 Відд. УНСоюзу, помер 28 червня 1960 р. на 70 році життя. Покійний народився 1890 р. в селі Береги Гірні, пов. Лісько, Зах. Україна. Полишив у великому смутку дружину Варвару, 6 синів, 3 донечки і 11 внуків, брата на Чехії і дві сестри на Україні. Похорон відбувся з української кат. церкви на цвинтар Holly Cross, при участи Родини, членів Відділу і багатьох знайомих. В. Н. П.!
П. Сильчак, секр.

ЛІКИ
це найбільш
КОРИСНИЙ
ДАРУНОК ДО КРАЮ!
Висилаємо до Европи
20% ЗНИЖКИ
ҐАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
Мито оплачується тут.
Висилаємо
ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ
Rimifon, Penicillin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Igrapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.
Спеціялісти европейських рецепт полагодять Ваші рецепти точно.
Европейські плоскі ТЕРМОМЕТРИ.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, для діябетиків, з високим тисненням крови і т. д.
Говоримо ВСІМИ мовами.
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 Ave. "A" & 7th Street
NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980
СПЕЦІЯЛЬНО: При замовленні поштою або особисто, залучіть вирізок цього оголошення, а одержите на вищезгадані ліки й всі інші 20% ЗНИЖКИ, яку з огляду на велике замовлення покупців — продовжуємо.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна й найкраща
У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях.
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568